

MATEMATIIKAN JA TILASTOTIETEEN LAITOS

Analyysi I 2013

Tehtävät viikolle 44

Alkuviikon tehtävät O1, O2; K1, K2 ja K3

O1 (a) Miten määrittelet funktion käsitteen?

(b) Mitkä ovat tärkeimmät lukiossa opitut tiedot jatkuvista ja derivoituvista funktioista? Mitä niistä on todistettu lukiossa?

(c) Mitä haluat oppia funktioiden raja-arvoista, jatkuvuudesta ja derivaatasta tällä kursilla?

O2 (a) Miten funktioiden jatkuvuus ja derivoituvuus on määritelty lukiossa?

(b) Seuraako derivoituvuudesta jatkuvuus?

(c) Seuraako jatkuvuudesta derivoituvuus?

K1 (a) Etsi jokin luku $A > 0$, jolle kaikilla $x \in (6, 8)$ pätee

$$|x^2 - 49| \leq A|x - 7|.$$

(b) Oletetaan, että $\varepsilon > 0$. Osoita, että on olemassa sellainen luku $\delta > 0$, että kaikille $x \in (7 - \delta, 7 + \delta)$ (eli aina kun $|x - 7| < \delta$,) pätee

$$|x^2 - 49| < \varepsilon.$$

K2 (a) Etsi jokin luku $A > 0$, jolle kaikilla $x \in (1, 3)$ pätee

$$\left| \frac{x-1}{x+1} - \frac{1}{3} \right| \leq A|x-2|.$$

(b) Oletetaan, että $\varepsilon > 0$. Osoita, että on olemassa sellainen luku $\delta > 0$, että kaikille $x \in (2 - \delta, 2 + \delta)$ pätee

$$\left| \frac{x-1}{x+1} - \frac{1}{3} \right| < \varepsilon.$$

K3 (a) Etsi jokin luku $A > 0$, jolle kaikilla $x \in (\frac{1}{8}, \frac{3}{8})$ pätee

$$|\sqrt{x} - \frac{1}{2}| \leq A|x - \frac{1}{4}|.$$

(b) Oletetaan, että $\varepsilon > 0$. Osoita, että on olemassa sellainen luku $\delta > 0$, että kaikille $x \in (\frac{1}{4} - \delta, \frac{1}{4} + \delta)$ pätee

$$|\sqrt{x} - \frac{1}{2}| < \varepsilon.$$

Loppuviikon tehtävät O3, O4; K4, K5 ja K6

O3 Osoita funktion raja-arvon ja jatkuvuuden määritelmien perusteella, että ehdolla $f(x) = \sqrt{x}$ määritelty funktio $f: [0, 42] \rightarrow \mathbb{R}$ on jatkuva kohdassa $x = 9$.

O4 Osoita funktion raja-arvon ja derivaatan määritelmien perusteella, että tehtävän O3 funktio on derivoituva kohdassa $x = 9$ ja että $f'(9) = \frac{1}{6}$.

K4 Osoita funktion raja-arvon ja jatkuvuuden määritelmien perusteella, että ehdolla $f(x) = x^2 + 3x$ määritelty funktio $f: (0, 3) \rightarrow \mathbb{R}$ on jatkuva kohdassa $x = 1$.

K5 Onko ehdolla $f(x) = |x|$ määritelty funktio $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ derivoituva kohdassa $x = 0$?

K6 Oletetaan, että $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ toteuttaa ehdon $|f(x)| \leq 3$ kaikilla $x \in \mathbb{R}$. Määritellään funktio $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ yhtälöllä

$$g(x) = x^2 f(x).$$

Osoita, että funktio g on derivoituva kohdassa $x = 0$. (Vapaaehtoinen lisäkysymys: voidaanko f valita niin, ettei g ole derivoituva missään muualla?)